

Mapa noční oblohy

Mapa noční oblohy znázorňuje pozorovatelná souhvězdí dne 16. ledna v 19:00 hodin SEČ na souřadnicích 50° severní šířky a 15° východní délky za ideálních podmínek (bezoblačná obloha a malé světelné znečištění). Mapa je orientována tak, že sever je nahore.

sever

východ

západ

jih

Informace pro návštěvníky

Upozorňujeme, že z bezpečnostních důvodů není možné vstupovat do sálu digitálního planetária po začátku programu.

Večerní programy jsou obsahově zaměřeny na dospělé návštěvníky a starší školní mládež.

Změna programu vyhrazena.

Vstupné 20 až 100 Kč dle druhu programu a věku návštěvníka.

Budova digitálního planetária se spolu s pokladnou otevírá 30 minut před začátkem programu. Z důvodu omezeného počtu míst v sále digitálního planetária využijte k zajištění vstupenky na program vstupenkový portál města Hradce Králové HKPoint nebo Infocentrum Hradec Králové na Eliščině nábřeží. V pokladně digitálního planetária je možné zakoupit vstupenky pouze za předpokladu, že zbývají ještě z předprodeje.

Budova hvězdárny se spolu s pokladnou otevírá 15 minut před začátkem programu. Vstupenky na program, který probíhá pouze na hvězdárně (pozorování), lze zakoupit až na místě.

Pro osoby s omezenou schopností pohybu jsou v přízemí digitálního planetária z úrovně okolní komunikace bezbariérově přístupné prostory expozice ve foyer, projekčního sálu a toalet.

Všechny návštěvníky žádáme, aby dodržovali pokyny pracovníků zajišťujících program a ustanovení Návštěvního řádu. Děkujeme Vám za pochopení, toleranci a vzájemnou ohleduplnost.

Pro skupiny minimálně 20 osob nabízíme možnost realizace programu v odpoledních a večerních hodinách v pracovních dnech v době mimo pravidelné programy pro veřejnost. Více informací: ☎ 495 264 087

**HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM**
v Hradci Králové

Hvězdárna a planetarium v Hradci Králové
Zámeček 456/30, 50008 Hradec Králové
☎ +420 495 264 087 ☎ +420 495 270 959
☎ +420 737 456 777 ✉ astrohk@astrohk.cz
www.astrohk.cz

**HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM**
v Hradci Králové

MĚSÍČNÍK
leden 2026

Program

Středy

Večerní program | 18:30
s pořadem HORIZON:
Beyond the Edge of the Visible Universe

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 20:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 🗺️ jen za jasné oblohy

Pátky

Podvečerní program pro děti | 16:30
aneb Planetárium pro nejmenší

pořad vhodný pro diváky ve věku od 5 do 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 60 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní program | 18:30

s pořadem Zrození – Vesmír v nás

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 20:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 🗺️ jen za jasné oblohy

Soboty

Pozorování Slunce | 14:00

🕒 30 minut | 📍 hvězdárna | 🗺️ jen za jasné oblohy

Odpolední program pro děti | 15:30
s pohádkou 3-2-1 Start!

pořad vhodný pro diváky ve věku od 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium a hvězdárna

Večerní program | 18:30

s pořadem Living Worlds

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 20:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 🗺️ jen za jasné oblohy

Další akce

| **8. 1. 18:00** | 📍 digitální planetárium

Astronomie starověkých světů
Patricie Labuťová

Už od počátku věků vzhlíželi lidé k obloze. Astronomie nebyla vždy jen exaktní věda, ale byla velice úzce spojena s kulturou a každodenním životem obyvatel mnoha kultur. Přijďte si poslechnout přednášku o tom, jak se pohled na hvězdy a svět kolem nás měnil při raném počátku dějin lidských civilizací a jak nás tato historie astronomie ovlivňuje dodnes.

Ilustrační obrázek: HPHK

| **22. 1. 18:00** | 📍 digitální planetárium

Podívat se na zuby Rwandě
RNDr. PhDr. Ivo Králíček, Ph.D.

Jak vypadá cesta do země tisíce kopců, když s sebou vezmete kufr plný zubařských nástrojů? Česká stomatologická mise mířila do zapadlých částí Rwandy, kde úsměv není samozřejmostí. Společně se projdeme kolem jezera Kivu, nahlédneme do národních parků a zjistíme, že i divoká příroda má svůj „chrup“. Přijďte se podívat – slibujeme, že vás to nebude bolet!

Foto: RNDr. PhDr. Ivo Králíček, Ph.D.

Foto měsíce

Každý z nás slaví nový rok trochu jinak. Někdo se věnuje bujaré oslavě s kamarády, někdo dojídá zbytky cukroví u televize a pro někoho je to zcela obyčejná noc, kterou prospí. To nebyl případ Johanna Bodena, který na přelomu roku 1774 – 1775 objevil zcela nový svět. U hlavy souhvězdí Velké medvědice, která v lednu stoupá do zenitu, spatřil světlo, jež k nám putovalo téměř 12 milionů let. Dnes tuto spirální galaxii známe jako M81 a patří k nejjasnějším objektům zimní oblohy. Lednové podmínky bývají díky chladnému a stabilnímu vzduchu ideální pro její pozorování, což umožňuje odhalit výrazné jádro i struktury spirálních ramen. M81 je navíc součástí malé skupiny galaxií, kde gravitační interakce s blízkou M82 zanechaly patrné stopy v rozložení hmoty. Každý lednový pozorovatel tak sleduje nejen vzdálený ostrov hvězd, ale i procesy, které formují vzhled a vývoj galaxií v čase.

Použitá technika: Dalekohled Newton 254/1000, montáž Carl Zeiss 7, astronomická kamera 294 MM Pro a řada filtrů

Celková expozice: 7 152 x 30 s (59,6 h). L: 2 331 x 30 s. R: 760 x 30 s. G: 735 x 30 s. B: 833 x 30 s. Ha: 2 493 x 30 s.

Zdroj: HPHK / Michal Šrejber

Výstavy

Výstavy jsou přístupné v rámci programů probíhajících v prostoru digitálního planetária, případně hvězdárny.

Vesmír očima dětí | 📍 digitální planetárium

Výstava dětské tvorby ze Základní školy Milady Horákové, která vznikla při příležitosti 10. výročí otevření digitálního planetária.

Krása fyziky / fyzika krásy | 📍 digitální planetárium

Výstava si klade za cíl ilustrovat jinou stránku fyzikálních jevů kolem nás. Snaží se, aby divák otevřel oči a pozoroval, jaké zázraky se dějí přímo před ním. Autorem většiny fotografií a textů je profesor Tomáš Tyc z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Papírové modely kosmické techniky

📍 digitální planetárium

autoři: Petr Balda a Miloš Drábek

Světelné znečištění

📍 hvězdárna

autoři: Radka Pavlíková a Pavel Kabrhel

Kosmické události – leden 2026

Planety

Merkur	nepozorovatelný
Venuše	nepozorovatelná
Mars	nepozorovatelný
Jupiter	po celou noc
Saturn	večer vysoko nad JZ obzorem
Uran	po většinu noci kromě rána
Neptun	večer nad ZJZ obzorem

Měsíc

3. 1. Měsíc v úplňku (11:03)
10. 1. Měsíc v poslední čtvrti (16:48)
18. 1. Měsíc v novu (20:52)
26. 1. Měsíc v první čtvrti (5:47)

1. 1. 9 h Měsíc v konjunkci s α Tau (Aldebaran)
1. 1. 23 h Měsíc v přízemí (360 361 km)
3. 1. 18 h **Země nejbliže Slunci (147,1 milionu km)**
3. 1. 22 h maximum meteorického roje Kvadrantid (ZHR 80)
3. 1. 23 h Měsíc v konjunkci s Jupiterem
4. 1. 6 h Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)
6. 1. 17 h Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus)
6. 1. 18 h Venuše v horní konjunkci se Sluncem
9. 1. 9 h Jupiter nejbliže Země (633,1 milionu km)
9. 1. 13 h Mars v konjunkci se Sluncem
10. 1. 10 h Jupiter v opozici se Sluncem
11. 1. 0 h Měsíc v konjunkci s α Vir (Spica)
13. 1. 22 h Měsíc v odzemí (405 405 km)
14. 1. 21 h Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares)
21. 1. 17 h Merkur v horní konjunkci se Sluncem
23. 1. 10 h Měsíc v konjunkci se Saturnem
23. 1. 11 h trpasličí planeta (134 340) Pluto v konjunkci se Sluncem
23. 1. 14 h Měsíc v konjunkci s Neptunem
27. 1. 17 h Měsíc v konjunkci s Uranem
28. 1. 16 h Měsíc v konjunkci s α Tau (Aldebaran)
29. 1. 23 h Měsíc v přízemí (365 894 km)
31. 1. 5 h Měsíc v konjunkci s Jupiterem
31. 1. 15 h Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)

Časové údaje jsou uvedené v SEČ.

Zdroj: Rozehnal, J. aj. Hvězdářská ročenka 2026